ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งด้วยรถบรรทุก

นางสาวฐิติมา วงศ์อินตา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา ภาควิชาวิศวกรรมโยธา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2545
ISBN 974-17-1079-8
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

J D N.U. 2546

FACTORS INFLUENCING SELECTION OF MOTOR CARRIERS

Miss Thitima Wonginta

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering in Civil Engineering

Department of Civil Engineering

Faculty of Engineering

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1079-8

ง ข.บ.ถ. ข.บ.ถ. เพพพบ	กงงถนทผลดูดูบารผลเผล แล้ก วะแดกบาร กหน ุงสาธารณกรรมใน
โดย	นางสาวฐิติมา วงศ์อินดา
สาขาวิชา	วิศวกรรมโยธา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ศิริโสภณศิลป์
คณะ	ะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการ	รศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต
	ไม่น่ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
	(ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว)
คณะกรรมการสอบวิเ	ทยานิพนธ์
	ประธานกรรมการ
	(ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ)
	อาจารย์ที่ปรึกษา
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ศิริโสภณศิลป์)
	กรรมการ
	(ดร.จักรกฤษณ์ ดวงพัสตรา)

ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งด้วยรถบรรทุก

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ฐิติมา วงศ์อินตา : ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งด้วยรถบรรทุก. (FACTORS INFLUENCING SELECTION OF MOTOR CARRIERS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.สมพงษ์ ศิริโสภณศิลป์, 161 หน้า. ISBN 974-17-1079-8.

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยการให้บริการที่มีต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งสำหรับ ขนส่งสินค้าชิ้นส่วนรถยนต์ (Auto parts) และสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Goods) ในเขต กรุงเทพฯ-ปริมณฑล และซายฝั่งทะเลตะวันออก การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้วิธีการสำรวจข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวร่วมกับการสำรวจทางไปรษณีย์ โดยแบ่งการสำรวจออกเป็น 3 ครั้ง ด้วยกัน คือ การสำรวจครั้งที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบว่ากลุ่มเป้าหมายรายใดที่ใช้บริการผู้ ประกอบการขนส่งและรวบรวมปัจจัยการให้บริการที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ ลักษณะของแบบ สอบถามเป็นคำถามปลายเปิด การสำรวจครั้งที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อหากลุ่มปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่ง ลักษณะของแบบสอบถามใช้วิธีการถามความคิดเห็นโดยตรง (Direct Question) เพื่อสอบถามถึงระดับความสำคัญและความพึงพอใจในแต่ละปัจจัยแล้วทำการ วิเคราะห์ค่าคู่อันดับ (Quadrant Analysis) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย ส่วนการสำรวจครั้งที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ เหล่านั้นด้วยเทคนิค Conjoint Analysis วิเคราะห์ ผลด้วยการพัฒนาแบบจำลองการเลือกผู้ประกอบการขนส่งที่อยู่ในรูปของ Binary Logit Model

ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ทั้งผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และผู้ผลิตสินค้าอุปโภค บริโภคให้ความสำคัญกับปัจจัยการให้บริการด้านความสามารถในการจัดส่งถึงที่หมายตรงตามเวลา ที่กำหนด (On Time Delivery) มากที่สุด ส่วนปัจจัยที่ผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ให้ความสำคัญในลำดับ รองลงมา คือ ราคาค่าขนส่ง ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดส่งจากต้นทาง-ปลายทาง การดูแลรักษาสินค้ามิ ให้เกิดความเสียหายหรือสูญหายในระหว่างการจัดส่งตามลำดับ ในขณะที่ปัจจัยที่ผู้ผลิตสินค้า อุปโภคบริโภคให้ความสำคัญในลำดับรองลงมา คือ ราคาค่าขนส่ง ระยะเวลาที่ใช้ในการคืนบิลนับ จากวันที่ฝากส่ง การดูแลรักษาสินค้ามิให้เกิดความเสียหายหรือสูญหายในระหว่างการดำเนินการ และระยะเวลาที่ใช้ในการจัดส่งจากดันทาง-ปลายทาง ตามลำดับ

ภาควิชา วิศวกรรมโยธา สาขาวิชา วิศวกรรมโยธา ปีการศึกษา 2545 ลายมือชื่อนิสิต <u>โต๊มา างก็อนสา</u> ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา **คน** # # 4270304621

: MAJOR CIVIL ENGINEERING

KEY WORD: FACTORS INFLUENCING / CONJOINT ANALYSIS TECHNIQUE

THITIMA WONGINTA: FACTORS INFLUENCING SELECTION OF MOTOR

CARRIERS. THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF. SOMPONG SIRISOPONSILP,

Ph.D., 161 pp. ISBN 974-17-1079-8.

The research attempted to identify the performance factors that critically influence the

selection of motor carriers for the transportation of auto parts and consumer goods in the

Bangkok Metropolitan Area and the Eastern Seaboard. The data used in the analysis were

collected via direct interviews and mail surveys that were separated into three stages of

surveys. The first stage of the survey was conducted using open-ended questions to obtain

information about the transportation outsourcing practices and to develop a preliminary list of

factors deemed important by the sampled shippers. The second stage of the survey employed

direct questions to ask selected shippers to indicate degree of perceived importance and

satisfaction level associated with each factor in the list. The Quadrant Analysis was

subsequently applied to prioritize the factors governing the selection of motor carriers. Given a

limited set factors with highest scores of importance, the third stage applied the Conjoint

Analysis to develop a carrier choice model with the Binary Logit formulation to evaluate the

relative significance of these factors.

The analysis results revealed that for the transportation of both auto parts and

consumer goods the "On Time Delivery" was perceived as the mot important decision

determinant in selecting motor carriers. Other factors critically governing the selection of

carriers for the transportation of auto parts include, in the decreasing order of importance,

shipping rate, delivery time, and damage and loss experience; while for the transportation of

consumer good, shipping rate, time duration involved in the return of delivery receipt, damage

and loss experience, and delivery time.

Department

Civil Engineering

Field of study

Civil Engineering

Academic year

2002

Student's signature Mongin Mongin

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ศิริโสภณศิลป์ ซึ่งเป็น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย เป็นอย่างสูงที่ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา พร้อม ทั้งให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการทำวิทยา นิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนกระทั่งสำเร็จลุล่วงด้วยดี ลำดับ ต่อไป ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ และ ดร.จักรกฤษณ์ ดวงพัสตรา ที่ได้กรุณาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนแล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์ทุกประการ

ขอขอบคุณพระคุณผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกท่านสำหรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่อ การวิจัย ขอขอบคุณคุณนิธิภัทร ตั้งดิรวัฒน์ คุณชรัด พิริยะวัฒน์ สำหรับคำแนะนำ หนังสือ และการอธิบายเพื่อไขข้อข้องใจต่างๆ ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโท สาขาวิศวกรรมขนส่งและการ จราจร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณวรัญญา ธารรักษ์ คุณอนิรุทธ์ อุโคตร และคุณสราวุธ จันทร์สุวรรณ ที่ให้คำปรึกษาและกำลังใจ และขอขอบคุณ คุณฐาปนีย์ วงศ์ อินตา สำหรับการช่วยพิมพ์งานในบางครั้งคราว รวมทั้งคุณประสิทธิ์ ตรีศิริโชติ สำหรับความช่วย เหลือต่างๆ

ผู้วิจัยขอสำนึกในบุญคุณของผู้มีพระคุณ และครูบาอาจารย์ทุกท่าน ทั้งที่ได้กล่าวถึง และไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ ซึ่งเคยให้ความช่วยเหลือ และประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย ตั้งแต่ในอดีต จนถึงปัจจุบัน และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับโอกาสทางการศึกษาที่ดี สำหรับข้าพเจ้า

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอสำนึกในพระคุณของบิดา มารดา ที่ได้ให้การส่งเสริม ให้ โอกาส คำปรึกษาและกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ไม่เคยขาดแม้วินาทีเดียว กรรมดีทั้งหมดที่ ผู้วิจัยเคยได้ประกอบไว้ในอดีดและจะเกิดขึ้นในอนาคต ผู้วิจัยขอมอบให้กับท่านทั้งสอง เพื่อ ตอบแทนพระคุณในสิ่งต่างๆ ที่ท่านทั้งสองมีให้กับข้าพเจ้า

ฐิติมา วงศ์อินตา

กันยายน 2545

สารบัญ

0,1	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตดิกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	Ŋ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ 1 บทน้ำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและทบทวนผลงานการศึกษา	4
2.1 หลักการและความสำคัญของการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่ง	4
2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่ง	6
2.3 เทคนิคในการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล	12
2.4 ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาแบบจำลองการเลือกผู้	23
ประกอบการขนล่ง	
2.5 ทฤษฎีอรรถประโยชน์	23
2.6 ตัวอย่างงานศึกษาด้วยเทคนิค Conjoint Analysis	26
2.7 สรุป	28
บทที่ 3 การสำรวจและจัดการข้อมูล	29
3.1 แนวทางในการวิเคราะห์	29
3.2 ขั้นดอนการออกแบบและวางแผนวิธีการสำรวจข้อมูล	33
3.3 การสร้างและวิเคราะห์แบบสอบถาม	38
3.4 สรุป	74
บทที่ 4 การพัฒนาแบบจำลองการเลือกรูปแบบของบริการ	76
4.1 การจัดกลุ่มแบบจำลองการเลือกผู้ประกอบการขนส่ง	76
4.2 การกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบจำลองการเลือกผู้ประกอบการ	
ขนส่ง	77
4.3 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง	78
4.4 ผลการตรวจสอบและคัดเลือกแบบจำลอง	81
4.5 การตรวจสอบอิทธิพลของปัจจัยการให้บริการ	83
4.6 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งของ	
กลุ่มตัวอย่าง	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	90
5.1 สรุปผลการศึกษา	90
5.2 การทบทวนแนวความคิดและผลการวิจัยที่ผ่านมา	90
5.3 การสำรวจข้อมูล	92
5.4 แบบจำลองวิเค ^ร าะห์การเลือกใช้บริการผู้ประกอบการขนส่ง	93
5.5 การหาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่ง	95
5.6 ปัญหาและอุปสรรคในการสำรวจข้อมูล	97
5.7 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการขนส่ง	98
5.8 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	100
รายการอ้างอิง	101
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามความคิดเห็น	104
ภาคผนวก ข แบบสอบถามชุดที่ 2	106
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบสอบถามชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัว	
อย่างผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนด์	111
ภาคผนวก ง แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ผลิตสินค้าอุปโภค	
บริโภค	131
ประวัติผู้เขียน	148

สารบัญตาราง

ตาราง	
2.1	ปัจจัยที่มีผลด่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งที่ได ้ จากการสำรวจโดยการให้
	น้ำหนักความสำคัญ
2.2	ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งรถบรรทุกในมุมมองของ
	Shippers
2.3	ความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการ
3.1	ข้อดีและข้อด้อยของการสำรวจข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ
3.2	สรุปรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มของผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์
3.3	สรุปรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มของผู้ผลิตสินค้าอุปโภค บริโภค
3.4	แสดงค่าเฉลี่ยความสำคัญแต่ละปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขน
0.5	ส่งของกลุ่มผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนด์
3.5	- "
0.0	ส่งของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค แสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าคู่อันดับจากข้อมูลของกลุ่มผู้ผลิตชิ้นส่วน
3.6	
0.7	รถยนต์
3.7	
0.0	อุปโภคบริโภค แสดงการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มปัจจัยด้วยวิธีการทางสถิติของกลุ่มตัว
3.8	อย่างผู้ผลิดชิ้นส่วนรถยนต์
2.0	แสดงการจัดลำดับความ สำคัญขอ งกลุ่มปัจจัยด้วยวิธีการทางสถิติของกลุ่มตัว
3.9	
2.40	อย่างผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค
3.10	แสดงความแตกต่างของค่าระดับการให้บริการของผู้ประกอบการขนส่งในกลุ่ม ตัวอย่างผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์
2.44	แสดงสถานการณ์ที่จากวิธีการผสมผสานไม่เต็มรูปแบบของกลุ่มผู้ผลิตชิ้นส่วน
3.11	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
0.40	รถยนต์
3.12	•
3.13	แสดงความแดกต่างของค่าระดับการให้บริการของผู้ประกอบการขนส่งในกลุ่ม
0.44	ตัวอย่างผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค
3.14	แสดงสถานการณ์ที่จากวิธีการผสมผสานไม่เต็มรูปแบบของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า
0.45	อุปโภคบริโภค
3.15	รายละเอียดของจำนวนข้อมูลที่ทำการสำรวจมา

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
3.16	แสดงค่าเฉลี่ยค่าระดับของปัจจัยการบริการจากการสำรวจ	73
3.17	แสดงสัดส่วนของการเลือกผู้ประกอบการขนส่ง	74
4.1	ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในขั้นตอนการพิจารณาโครงสร้างของแบบ	
	จำลองสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์	82
4.2	ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในขั้นตอนการพิจารณาโครงสร้างของแบบ	
	จำลองสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค	83
4.3	แสดงค่าความยืดหยุ่นสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ผลิตซิ้นส่วนรถยนต์	84
4.4	แสดงค่าความยืดหยุ่นสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค	85
4.5	มูลค่าของปัจจัยระยะเวลาที่ใช้ในการจัดส่งจากต้นทาง – ปลายทาง	86
4.6	้ เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งจากการ	
	สำรวจความคิดเห็นโดยตรง (Direct Question)	87
4.7	เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกผู้ประกอบการขนส่งโดย	
	พิจารณาจากค่ายืดหยุ่น	88

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ		หน้า
3.1	แสดงความหมายในส่วนต่างๆ ของพื้นที่กราฟและส่วนของกราฟที่ถูกกำหนด	
	ให้เป็นพื้นที่เป้าหมาย	31
3.2	แสดงปัจจัยของการให้บริการที่มีค่าคู่อันดับอยู่ในระดับพื้นที่เป้าหมาย ของ	
	กลุ่มผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์	55
3.3	แสดงปัจจัยของการให้บริการที่มีค่าคู่อันดับอยู่ในระดับพื้นที่เป้าหมาย ของ	
	กลุ่มผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค	58
3.4	แสดงตัวอย่างของแบบสอบถามชุดที่ A1.1 สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ผลิตชิ้นส่วน	
	รถยนต์	69

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์/	
คำย่อ	ความหมาย
$oldsymbol{eta_k^{ullet}}$	คำสัมประสิทธิ์ของตัวแปรลำดับที่ <i>K</i> ซึ่งประมาณค่าได้ด้วยวิธี Maximum Likelihood
DM	ปัจจัยด้านโอกาสของการเกิดความเสียหาย/สูญหายในระหว่างการจัดส่ง
K	จำนวนสัมประสิทธิ์ทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ในแบบจำลอง
$LL(\beta^*)$	ค่าลอการิที่มของฟังก์ชั่นความเป็นไปได้ที่ได้จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์
<i>LL</i> (0)	ค่าลอการิที่มของฟังก์ชั่นความเป็นไปได้ในกรณีที่สมมดิให้ค่าสัมประสิทธิ์ทุก
	ตัวมีค่าเท่ากับศูนย์
N	จำนวนข้อมูลที่ใช้ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์
$P_n(i)$	ความน่าจะเป็นที่กลุ่มตัวอย่างคนที่ n เลือกผู้ประกอบการขนส่ง i
RODT	ความสามารถในการจัดส่งภายในดงตามเวลา (On time) ที่กำหนด
TB	ปัจจัยด้านระยะเวลาที่ใช้ในการคืนบิลนับจากวันฝากส่ง
TC	ปัจจัยด้านราคาค่าขนส่งโดยเฉลี่ยรวมไปและกลับ
t_{N-k}	ค่าสถิติ t ที่มีองศาอิสระ (Degree of Freedom) เท่ากับ N -K
TT	ปัจจัยด้านระยะเวลาที่ใช้ในการจัดส่งจากดันทาง–ปลายทางนับจากวันฝากส่ง
U	ความพึงพอใจที่ผู้ใช้บริการผู้ประกอบการขนส่งได้รับจากการใช้บริการผู้
	ประกอบการขนส่ง
$V(\beta_k^{\bullet})$	ความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรลำดับที่ K
Vin	ส่วนของความพึงพอใจที่วัดได้แน่นอนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ ก จะได้รับจาก
iii	การเลือกผู้ประกอบการขนส่งที่ i